

Қазақстан Республикасында травматологиялық және ортопедиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2022 жылғы 6 қаңтардағы № ҚР ДСМ-1 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 13 қаңтарда № 26488 болып тіркелді.

"Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы" Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 7 шілдедегі Кодексі 7-бабының 32) тармақшасына сәйкес БҰЙЫРАМЫН:

1. Қоса беріліп отырған Қазақстан Республикасында травматологиялық және ортопедиялық көмек көрсетуді ұйымдастырудың стандарты бекітілсін.

2. Мынадай:

1) "Травматологиялық және ортопедиялық көмек көрсететін медициналық ұйымдардың қызметі туралы қағиданы бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің міндетін атқарушының 2011 жылғы 6 маусымдағы № 352 бұйрығының (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 7024 болып тіркелген);

2) "Қазақстан Республикасында травматологиялық және ортопедиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 25 маусымдағы № 514 бұйрығының (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 11738 болып тіркелген) күші жойылды деп танылсын.

3. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің Медициналық көмекті ұйымдастыру департаменті Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы бұйрықты ресми жариялағаннан кейін оны Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің интернет-ресурсында орналастыруды;

3) осы бұйрықты Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркегеннен кейін он жұмыс күні ішінде Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің Заң департаментіне осы тармақтың 1) және 2) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

4. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау вице-министріне жүктелсін.

5. Осы бұйрық алғашқы ресми жариялаған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасы
Денсаулық сақтау министрінің
міндетін атқарушы

А. Ғиният

Қазақстан Республикасы
Денсаулық сақтау
министрінің
міндетін атқарушының
2022 жылғы 6 қаңтардағы
№ ҚР ДСМ -1 бұйрығына
қосымша

Қазақстан Республикасында травматологиялық және ортопедиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарты

Ескерту. Стандарт жаңа редакцияда - ҚР Денсаулық сақтау министрінің 05.01.2023 № 1 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Қазақстан Республикасында травматологиялық және ортопедиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарты (бұдан әрі – Стандарт) "Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы" Қазақстан Республикасының Кодексі (бұдан әрі – Кодекс) 7-бабының 32) тармақшасына сәйкес әзірленді және амбулаториялық, стационарлық және стационар алмастыратын жағдайларда жарақаттары, тірек-қимыл аппаратының және сүйек-бұлшықет жүйесінің (бұдан әрі – СБЖ) аурулары бар пациенттерге травматологиялық және ортопедиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру процестеріне қойылатын талаптар мен қағидаларды белгілейді.

Травматологиялық және ортопедиялық көмек меншік нысанына және ведомстволық тиесілігіне қарамастан медициналық қызметті жүзеге асыруға лицензиясы бар денсаулық сақтау ұйымдарымен көрсетіледі.

Ескерту. 1-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Денсаулық сақтау министрінің 27.10.2023 № 156 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2. Травматологиялық және ортопедиялық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымдарының ұсынылатын штат саны осы Стандартқа 1-қосымшаға сәйкес белгіленеді

Ескерту. 2-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Денсаулық сақтау министрінің 27.10.2023 № 156 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

3. Травматологиялық және ортопедиялық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымдарын медициналық бұйымдармен жарақтандыру осы Стандартқа 2-қосымшаға сәйкес ұсынылатын жарақтандыру ескеріле отырып жүзеге асырылады.

Ескерту. 3-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Денсаулық сақтау министрінің 27.10.2023 № 156 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

4. Осы Стандартта пайдаланылатын терминдер мен анықтамалар:

1) бейінді маман – жоғары медициналық білімі бар, денсаулық сақтау саласында сертификаты бар медицина қызметкері;

2) емдеуге жатқызу бюросының порталы (бұдан әрі - Портал) - тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде пациенттердің стационарға жоспарлы емдеуге жатқызуға жолдамаларын электрондық тіркеудің, есепке алудың, өңдеудің және сақтаудың бірыңғай жүйесі;

3) жоғары технологиялық медициналық көмек (бұдан ірі – ЖТМК) - медицина ғылымының және ғылым мен техниканың аралас салаларының жетістіктері негізінде әзірленген тиімділігі мен қауіпсіздігі ғылыми дәлелденген диагностика мен емдеудің инновациялық және (немесе) бірегей әдістерін және технологияларды қолдануды талап ететін аурулар кезінде бейінді мамандар көрсететін мамандандырылған медициналық көмектің бір бөлігі болып табылады.

4) ЖТМК комиссиясы – ЖТМК ұсынатын денсаулық сақтау ұйымына пациентті жіберу мәселесін шешетін бейінді мамандардан облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органының басшысымен құрылған комиссия;

5) кезек күттірмейтін медициналық көмек – пациенттің өміріне анық қатер төндірмейтін, кенеттен болған жіті аурулар мен жай-күйлер, созылмалы аурулардың асқынуы кезінде көрсетілетін медициналық көмек;

6) өңірлендіру – кадрлық және материалдық-техникалық ресурстардың бөлінуін, травматологиялық араласудың қауіптілік дәрежесін, сондай-ақ халықтың медициналық көмекті тұтыну көлемдерін ескере отыра, травматологиялық көмек көрсету мүмкіндіктерінің деңгейлері бойынша медициналық ұйымдардың бөлінуі;

7) пациент – медициналық көмек көрсетуді қажет ететін ауруының немесе жай-күйінің болуына немесе болмауына қарамастан, медициналық көрсетілетін қызметтердің тұтынушысы болып табылатын (болып табылған) жеке тұлға;

8) шұғыл медициналық көмек – денсаулыққа елеулі зиянды болғызбау және (немесе) өмірге төнген қатерді жою үшін кезек күттірмейтін медициналық араласуды қажет ететін кенеттен болған жіті аурулар мен жай-күйлер, созылмалы аурулардың асқынуы кезінде көрсетілетін медициналық көмек.

2-тарау. Травматологиялық және ортопедиялық көмек көрсететін медициналық ұйымдар қызметінің негізгі міндеттері мен бағыттары

5. Халыққа травматологиялық және ортопедиялық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымдарының негізгі міндеттері:

1) медициналық-санитариялық алғашқы көмек (бұдан әрі - МСАК) көрсететін медициналық ұйымдарымен, облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың жергілікті өкілді және атқарушы органдарымен, кәсіпорындармен (жұмыс беруші) және өзге үкіметтік емес, коммерциялық емес ұйымдармен бірлесіп жарақаттанудың профилактикасы бойынша іс-шараларға қатысу;

2) диагностиканың заманауи әдістерін қолдана отырып СБЖ жарақаттары мен ауруларын ерте диагностикалау;

3) СБЖ жарақаттары мен аурулары бар науқастарды травматологиялық және ортопедиялық көмек көрсетудің клиникалық хаттамаларына сәйкес емдеу;

4) қалпына келтіру емін және медициналық оңалтуды ұйымдастыру және жүргізу;

5) СБЖ жарақаттары мен аурулары бар пациенттерге ЖТМК әзірлеу және енгізу.

6. Қазақстан Республикасының халқына шұғыл, кезек күттірмейтін және жоспарлы травматологиялық және ортопедиялық көмек көрсету бейінді медициналық ұйымдар қызметінің негізгі бағыттары болып табылады.

3-тарау. Қазақстан Республикасының халқына травматологиялық және ортопедиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру тәртібі

7. Қазақстан Республикасында травматологиялық және ортопедиялық көмек "Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінің тізбесін бекіту және Қазақстан Республикасы Үкіметінің кейбір шешімдерінің күшін жою туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2020 жылғы 16 қазандағы № 672 қаулысымен бекітілген тізбеге сәйкес ТМККК шеңберінде және "Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіндегі медициналық көмектің тізімін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 20 маусымдағы № 421 қаулысымен бекітілген тізбеге сәйкес міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде көрсетіледі.

8. СБЖ жарақаттары мен аурулары бар пациенттерге шұғыл және кезек күттірмейтін нысандардағы медициналық көмек көрсетуді амбулаториялық, стационарлық және стационар алмастыратын жағдайларда мамандандырылған медициналық көмек көрсететін ұйымдарда жүзеге асырады.

9. СБЖ жарақаттары мен ауруларының салдары бар пациенттерге жоспарлы нысанда мамандандырылған медициналық көмек пен ЖТМК көрсетуді өзінің құрамында хирургиялық және (немесе) ортопедиялық, және (немесе)

травматологиялық бөлімшелер немесе травматологиялық бейіндегі төсектері бар медициналық ұйымдарда өңірлендіру деңгейлері бойынша Портал арқылы жүзеге асырылады:

бірінші деңгей - аудандық ауруханалар;

екінші деңгей – көпбейінді ауданаралық ауруханалар, травматологиялық бөлімшелері бар қалалық ауруханалар;

үшінші деңгей – көпбейінді облыстық ауруханалар, көпбейінді қалалық ауруханалар, денсаулық сақтау саласындағы ғылыми ұйым.

10. Травматологиялық және ортопедиялық медициналық көмек көрсету мыналарды қамтиды:

1) амбулаториялық жағдайларда:

пациенттің жай-күйін анықтау және диагноз қою мақсатында консультациялық-диагностикалық көмек;

диагнозды тексеру мақсатында зертханалық және аспаптық зерттеп-қарау;

емдік көмек;

стационарлық жағдайда медициналық көмекті ұсыну үшін емдеуге жатқызуға іріктеу және жіберу;

2) стационарды алмастыратын жағдайларда: диагнозға және КХ сәйкес мамандандырылған медициналық көмек;

3) стационарлық жағдайларда:

диагнозға мен КХ сәйкес мамандандырылған, оның ішінде ЖТМП;

тағайындалған ем жүргізу;

дәрігердің күн сайын қарап-тексеруі, ем түзетуі;

бөлімше меңгерушісінің қарап-тексеруі, консультациясы;

медициналық көрсетілімдер бойынша мамандардың консультациясын өткізу;

"Денсаулық сақтау саласындағы есепке алу құжаттамасының нысандарын, сондай-ақ оларды толтыру жөніндегі нұсқаулықтарды бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің міндетін атқарушының 2020 жылғы 30 қазандағы № ҚР ДСМ-175/2020 бұйрығымен (бұдан әрі – № ҚР ДСМ-175/2020 бұйрық) (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21579 болып тіркелген) бекітілген денсаулық сақтау саласындағы есепке алу құжаттамасының нысандарына сәйкес медициналық құжаттаманы рәсімдеу;

"Қазақстан Республикасында стационарлық жағдайларда медициналық көмек көрсету стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 24 наурыздағы №ҚР-ДСМ-27 бұйрығына (бұдан әрі – № ҚР-ДСМ-175/2020 бұйрық) (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 27218 болып тіркелген) сәйкес пациентті медициналық құжаттаманы рәсімдеумен және науқасқа стационарлық пациенттің медициналық картасынан үзінді көшірмесін беріп шығару;

4) медициналық ұйымнан тыс: жедел медициналық жәрдем (бұдан әрі – ЖМЖ) бригадасын шақырту орны бойынша шұғыл түрде медициналық көмек, тасымалдау кезінде санитариялық автокөлікте және медициналық авиацияда, сондай-ақ медициналық пойыздарда, жылжымалы (далалық) медициналық кешендерде, дала госпитальдарында, трассалық медициналық-құтқару пункттерінде және қашықтан медициналық қызмет көрсету кезінде көрсетіледі.

Ескерту. 10-тармаққа өзгеріс енгізілді – ҚР Денсаулық сақтау министрінің 27.10.2023 № 156 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

11. Жоспарлы емдеуге жатқызу кезінде пациент жеке басын куәландыратын құжатты, клиникалық-диагностикалық зерттеулер нәтижелерін, жоспарлы емдеуге жатқызу күні белгіленген пациент туралы деректері бар жолдаманы ұсынады.

Қабылдау бөлімшесінде № ҚР ДСМ-175/2020 бұйрығымен бекітілген №001/е нысаны бойынша стационарлық пациенттің медициналық картасы (бұдан әрі – медициналық карта) рәсімделеді.

4-тарау. Сүйек-бұлшықет жүйесінің жарақаттары кезінде халыққа медициналық көмек көрсету

12. СБЖ жарақаттары бар пациенттерге, соның ішінде медициналық авиацияны тартумен ЖМЖ "Жедел медициналық жәрдем, оның ішінде медициналық авиацияны тарта отырып көрсету қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 30 қарашадағы № ҚР ДСМ-225/2020 бұйрығына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21713 болып тіркелген) сәйкес ұсынылады.

13. Шұғыл жағдайларда СБЖ жарақаты бар пациент стационарлық жағдайға медициналық ұйымның, ЖМЖ станциясының (бөлімшесі) санитариялық автокөлігімен, медицина қызметкерінің және (немесе) туысының алып жүруімен медициналық авиациямен жеткізіледі, сондай-ақ өз бетінше жүгінеді.

14. Медициналық ұйымның қабылдау бөлімшесінде шұғыл медициналық көмек көрсету "Қазақстан Республикасында стационарлық жағдайларда медициналық көмек көрсететін медициналық ұйымдардың қабылдау бөлімшелерінде шұғыл медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 2 сәуірдегі № ҚР ДСМ-27 бұйрығына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 22493 болып тіркелген) сәйкес жүргізіледі.

15. СБЖ жарақаттары бар пациенттерге кезек күттірмейтін нысанда медициналық көмек барлық деңгейдегі медициналық ұйымдардың травматологиялық пункттерінде,

травматология және ортопедия бөлімшелерінде (кабинеттерде) көрсетіледі. Емдеуге жатқызу үшін көрсетілімдер болған кезде, пациент одан әрі емделу үшін стационарға жіберіледі.

16. СБЖ жарақаты бар пациентті емдеуге жатқызуға медициналық көрсетілімдер болмаған кезде, бекітілген орны бойынша одан әрі амбулаториялық жағдайда байқау және емдеу жөнінде ұсыныстар беріледі.

17. Стационар жағдайында мамандандырылған медициналық көмек көрсету үшін медициналық көрсетілімдер болған кезде СБЖ жарақаттары бар пациенттер травматология және ортопедия бөлімшесіне, сондай-ақ өз құрамында травматологиялық-ортопедиялық төсектері бар хирургиялық бөлімшеге, көптеген және қосарласқан жарақаттар бөлімшесіне, күйік бөлімшесіне емдеуге жатқызылады.

18. ЖТМҚ көрсету үшін медициналық көрсетілімдер болған кезде СБЖ жарақаттары бар пациенттер ЖТМҚ көрсететін медициналық ұйымдарға көмектің осы түрін алу үшін жіберіледі.

19. Осы Стандартқа 3-қосымшаға (бұдан әрі – 3 қосымша) сәйкес тірек-қимыл аппараты аурулары және жарақаттары бар пациенттерге диагностикалық және емдеу іс-шаралары медициналық көмекті өңірлендіруді ескеріле отырып тізбе бойынша жүргізіледі.

Ескерту. 19-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Денсаулық сақтау министрінің 27.10.2023 № 156 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

5-тарау. Сүйек-бұлшықет жүйесінің жарақаттар салдары және аурулары кезінде, балалар халқын қоса алғанда, халыққа жоспарлы нысанда мамандандырылған, оның ішінде жоғары технологиялық медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру тәртібі

20. СБЖ аурулары бар пациенттерге жоспарлы нысандағы медициналық көмек амбулаториялық немесе стационарлық жағдайларда травматология және ортопедия бөлімшелерінде (кабинеттерінде), хирургиялық бөлімшелерде (кабинеттерде) көрсетіледі.

21. Консультациялық-диагностикалық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымдарға СБЖ ауруы бар пациент жүгінген кезде травматолог пациентті қарап-тексеруді жүзеге асырады, ауруды диагностикалау және емдеу тактикасын айқындау үшін қажетті клиникалық-диагностикалық, аспаптық және рентгенологиялық зерттеулерді, бейінді мамандардың консультацияларын тағайындайды.

22. Медициналық көрсетілімдер болған кезде пациент жоспарлы және шұғыл нысандағы медициналық көмек көрсету үшін стационарлық жағдайда емдеуге жатқызу үшін жіберіледі.

23. СБЖ ауруы бар пациентке стационарлық жағдайда ем жүргізілгеннен кейін одан әрі бақылау және (немесе) диспансерлік есепке қою үшін тіркелген жері бойынша

аудандық және (немесе) қалалық емхананың травматолог (ортопед) дәрігеріне жіберіледі.

24. СБЖ аурулары мен жарақаттары кезінде стационарлық жағдайдағы медициналық көмек медициналық көмек осы Стандартқа 3-қосымшаға сәйкес өңірлендіру деңгейін ескере отырып жүзеге асырылады.

Ескерту. 24-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Денсаулық сақтау министрінің 27.10.2023 № 156 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

25. СБЖ жарақаттары мен аурулары бар пациенттерге стационарлық жағдайда мамандандырылған медициналық көмек "Мамандандырылған, оның ішінде жоғары технологиялық медициналық көмек көрсету ережесін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 8 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-238/2020 бұйрығына (бұдан әрі - № ҚР ДСМ-238/2020 бұйрық) (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21746 болып тіркелген) сәйкес көрсетіледі.

26. Жарақат салдары (металл құрастырылымдарымен бітісіп кеткен сынықтар, бітіспеген сынықтар, бітпеген сынықтары, буындардың жарақаттан кейінгі контрактуралары, жалған буындар, ірінді-қабыну асқынулары) және СБЖ аурулары бар пациенттер жоспарлы емдеуге жатқызу талонында көрсетілген жоспарлы емдеуге жатқызудың белгіленген мерзіміне сәйкес медициналық ұйымдарға емдеуге жатқызылады.

27. Медициналық ұйымның қабылдау бөлімшесі шұғыл травматологиялық және ортопедиялық көмек алуға пациенттерді тәулік бойы қабылдауды және тіркеуді жүзеге асырады.

28. Медициналық ұйымның қабылдау бөлімшесінде жоспарлы емдеуге жатқызуға пациенттерді қабылдау және тіркеу ұйымның бекітілген жұмыс кестесіне сәйкес жұмыс уақытында, жүгінген сәттен бастап 60 минут ішінде жүзеге асырылады.

29. Диагнозды түпкілікті қою үшін динамикалық байқау және қажетті емдеу-диагностикалық іс-шаралардың толық көлемі өтініш берген сәттен бастап 24 сағат ішінде жүргізіледі.

30. Денсаулық сақтау ұйымына медициналық көмек алу үшін жүгінген уақытта № ҚР ДСМ-27 бұйрығына сәйкес пациентте алкогольдік, есірткілік немесе уыттық масаң күйінде анықталған кезде медицина қызметкері бұл туралы медициналық картаға жазып, кейіннен медициналық картаға нәтижелерін енгізе отырып, психикаға белсенді әсер ететін заттың құрамын анықтау үшін биологиялық материалды алады.

Ескерту. 30-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Денсаулық сақтау министрінің 27.10.2023 № 156 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

31. Емдеуге жатқызу кезінде пациент ұсынылатын және баламалы емдеу әдістерінің ықтимал қатері мен артықшылықтары туралы деректерді, емделуден бас тартудың ықтимал салдарлары туралы мәліметтерді, диагнозы, емдік іс-шаралардың болжамы мен жоспары туралы ақпаратты қоса алғанда, өз денсаулығының жай-күйі туралы толық ақпарат алады, сондай-ақ үйге шығару немесе басқа медициналық ұйымға ауыстыру себептеріне түсініктеме алады. Бала жасындағы пациентті емдеуге жатқызу кезінде бұл ақпарат ата-анасына және (немесе) заңды өкілдеріне беріледі.

32. СБЖ жарақаттары және аурулары бар пациент медициналық көмек көрсетуден Кодекстің 137-бабында көзделген жағдайларды қоспағанда, Кодекстің 136-бабына сәйкес бас тартуға құқылы. Бала жастағы пациент жүгінген кезде бұл шешімді ата-анасы және (немесе) заңды өкілдері қабылдайды.

33. Медициналық ұйымға келіп түскен күні пациентті травматолог-ортопед дәрігер қарап-тексереді, оған қажетті ем тағайындайды және оны белгіленген емдеу-диагностикалық іс-шаралармен таныстырады, бала жасындағы пациентті емдеуге жатқызу кезінде бұл ақпарат ата-анасына және (немесе) заңды өкілдеріне беріледі.

34. Емдеу-диагностикалық іс-шараларды жүргізу, дәрі-дәрмекпен қамтамасыз ету, емдік тамақтануды ұйымдастыру және пациенттің тиісті күтімі стационарға келіп түскен сәттен бастап жүзеге асырылады.

35. Клиникалық диагноз пациент емдеуге жатқызылған күнінен бастап үш күнтізбелік күннен кешіктірілмей бөлімше меңгерушісімен бірге белгіленеді. Диагнозды сәйкестендірудегі қиын жағдайлар ерекшелік болып табылады, бұл ретте медициналық картада диагнозды белгілеудегі кідіріс себебі көрсетіледі және қосымша диагностикалық зерттеулер мен мамандардың консультациялары белгіленеді.

Клиникалық диагноз белгіленген күні медициналық картада тиісті жазба жасалады.

36. Медициналық ұйымда пациент шыққанға дейін сақтауға тапсырылған бағалы заттарды, ақша қаражатын, құжаттарды, сондай-ақ пациенттердің киімдері мен жеке заттарын есепке алуды және олардың сақталуын қамтамасыз етеді.

37. Стационарда болған уақытта пациент медициналық көрсетілімдер бойынша емдеудің клиникалық хаттамасына сәйкес зерттеулер жүргізу үшін аурудың бейіні бойынша медициналық ұйымдарға жіберіледі немесе емді жалғастыру үшін өңірлендірудің келесі деңгейіндегі ұйымдарға ауыстырылады.

38. Стационар жағдайындағы пациенттерге диагностикалық және емдеу манипуляциялары тағайындалып, медициналық картаға тиісті жазбаны енгізе отырып, емдеуші дәрігер күн сайын (демалыс және мереке күндерінен басқа күндері кезекші дәрігер қарап-тексеруді жүзеге асырады) қарап-тексеруге тиіс.

39. Бөлімше меңгерушісі пациентті келіп түскен күні, кейіннен – медициналық көрсетілімдер бойынша (ауыр және аса ауыр жағдайдағы пациенттер күн сайын, орташа ауыр және жеңіл жағдайдағы пациенттер аптасына кемінде бір рет) және

шығару алдында қарап–тексеруді жүзеге асырады. Пациенттерді қарап-тексеру нәтижелерін бөлімше меңгерушісі диагнозымен және ұсынымдарымен медициналық картаға енгізеді және оларға қол қояды.

40. Диагнозды сәйкестендіруде қиындықтар, жүргізіліп жатқан емнің тиімсіздігі кезінде бөлімше меңгерушісінің өтінімі бойынша басшының медициналық бөлім жөніндегі орынбасары консилиум ұйымдастырады.

Кешкі, түнгі уақытта, демалыс және мереке күндері консилиумды кезекші дәрігердің өтініміне сәйкес стационар бойынша жауапты кезекші дәрігер ұйымдастырады.

41. СБЖ жарақаттары мен аурулары бар пациенттерге ақылы қызметтер Кодекстің 202-бабы 8-тармағына сәйкес ұсынылады.

42. Пациент стационардан шыққаннан кейін медициналық карта медициналық ұйымның архивіне тапсырылады және 25 (жиырма бес) жыл бойы сақталады.

43. Пациентті стационардан шығару № ҚР ДСМ-27 бұйрыққа сәйкес жүзеге асырылады.

44. Стационардан шығару кезінде пациенттің қолына шығару эпикризі беріледі, онда қорытынды клиникалық диагнозы, болу мерзімі, жүргізілген зерттеп-қарау, емдеу көлемі, тиімділігі және одан әрі қадағалап-қарау тактикасы және режимі бойынша нұсқаулар мен консультациялар көрсетіледі.

Стационардан шығарылған пациентте сондай-ақ бір жасқа дейінгі балаларда шығарған кезде белсенді динамикалық байқауға көрсетілімдер болған кезде, олар туралы ақпарат тіркелген жері бойынша МСАК көрсететін ұйымға беріледі.

45. СБЖ жарақаттары мен аурулары бар қайтыс болған науқастарды патологиялық-анатомиялық ашып қарау "Қазақстан Республикасында патологиялық-анатомиялық диагностика көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 14 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-259/2020 бұйрығымен бекітілген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21790 болып тіркелген) Қазақстан Республикасында патологиялық-анатомиялық диагностика көрсетуді ұйымдастыру стандартына сәйкес жүзеге асырылады.

46. Пациентте шұғыл медициналық араласуды талап ететін жағдай болған кезде емдеуге жатқызу шұғыл көрсетілімдер бойынша жүзеге асырылады.

Денсаулық сақтау ұйымының ЖТМК ұсынуға сәйкестігі туралы қорытындысы бар үшінші деңгейлі медициналық ұйымдарда ЖТМК бойынша ем алу үшін СБЖ жарақаттарының салдары мен аурулары бар пациенттерді жоспарлы емдеуге жатқызу кезінде пациент № ҚР ДСМ-238/2020 бұйрығына сәйкес ЖТМК комиссиясының шешімі бойынша емдеуге жатқызылады.

47. Стационарлық жағдайларда көмек көрсететін бірінші өңірлендіру деңгейдегі медициналық ұйымдарда шокқа қарсы базалық терапия және реанимациялық

іс-шаралар жүргізіледі. Стандарттың 3-қосымшасына сәйкес хирургиялық араласулар жүзеге асырылады. Күрделі жағдайларда жоғары деңгейдегі медициналық ұйымдардың мамандары пациентке қашықтықтан консультациялар беру, шығу және (немесе) ауыстыруды (тасымалдауды) жүзеге асырады.

Ескерту. 47-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Денсаулық сақтау министрінің 27.10.2023 № 156 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

48. Амбулаториялық жағдайларда СБЖ аурулары мен жарақаттары бар пациенттерге медициналық көмек көрсету үшін травматолог және ортопед кабинеттері ұйымдастырылады.

Травматолог пен ортопедтің кабинетінде:

- 1) СБЖ аурулары мен жарақаттары бар пациенттерге консультациялық-диагностикалық және медициналық көмек көрсету;
- 2) стационарлық жағдайларда емделуге СБЖ аурулары мен жарақаттары бар пациенттерді іріктеу және жіберу;
- 3) СБЖ аурулары мен жарақаттары бар пациенттерді ЖТМК көрсетуге іріктеу және жіберу;
- 4) СБЖ туа біткен патологиясы бар балаларды емдеуді жүргізу;
- 5) СБЖ ауруларының және жарақаттарының салдары бар пациенттерді: жамбастың туа біткен ұршық шықпасы, туа біткен маймақтық, сколиозы, қаңқаның тұқым қуалайтын жүйелік аурулары, қаңқа дамуының ауытқуларымен, ірі буындарды эндопротездеуден кейін остеопорозы бар пациенттерді байқау;
- 6) еңбекке уақытша жарамсыздық сараптамасы "Еңбекке уақытша жарамсыздыққа сараптама жүргізу, сондай-ақ еңбекке уақытша жарамсыздық парағын немесе анықтамасын беру қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 18 қарашадағы № ҚР ДСМ-198/2020 бұйрығына сәйкес (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21660 болып тіркелген) жүзеге асырылады;
- 7) тірек-қимыл аппаратының және СБЖ функциялары бұзылуының тұрақты белгілері бар пациенттерді медициналық-әлеуметтік сараптама комиссиясына жіберу;
- 8) ересектер мен балалар арасында сүйек-бұлшықет сырқаттанушылығының және жарақаттанудың профилактикасына оны төмендетуге бағытталған мемлекеттік және өңірлік нысаналы бағдарламаларды орындауға қатысу;
- 9) қызмет көрсету ауданындағы ересектер мен балалар арасында сырқаттанушылықтың, мүгедектіктің, СБЖ аурулары мен жарақаттардан болатын өлімнің негізгі медициналық-статистикалық көрсеткіштерін мониторингтеу және талдау;
- 10) қызмет көрсету ауданындағы СБЖ аурулары мен жарақаттары бар пациенттерді профилактикалау, диагностикалау, емдеу, оңалту бойынша консультациялар беру;

11) СБЖ аурулары мен жарақаттары бар пациенттерді профилактикалаудың, диагностикалаудың және емдеудің жаңа әдістерін тәжірибеге енгізу;

12) стационарды алмастыратын жағдайларда пациенттерге көмек көрсету " Қазақстан Республикасында стационарды алмастыратын жағдайларда медициналық көмек көрсету стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2023 жылғы 7 маусымдағы № 106 бұйрығына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 32740 болып тіркелген) сәйкес жүзеге асырылады.

Емхананың травматолог және ортопед кабинеті 2-қосымшаға сәйкес амбулаториялық жағдайларда травматологиялық және ортопедиялық көмек көрсету үшін медициналық бұйымдармен қамтамасыз етіледі.

Ескерту. 48-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Денсаулық сақтау министрінің 27.10.2023 № 156 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

49. Қызмет көрсетілетін халық саны 120 мың адамнан аз елді мекендерде жарақат алған пациенттерге кезек күттірмейтін медициналық көмек стационарлық жағдайларда медициналық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымдардың қабылдау бөлмелерінде көрсетіледі.

Қызмет көрсетілетін халық саны 120 мың адамнан асатын елді мекендерде жарақат алған пациенттерге кезек күттірмейтін медициналық көмек көрсету үшін травматологиялық пункттер (бұдан әрі – травмпункт) ұйымдастырылады.

100 мың балаға жеке травмпункт құрылады.

Травмпункт облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органының шешімімен:

1) стационарлық жағдайларда медициналық көмек көрсететін тәулік бойы жұмыс істейтін денсаулық сақтау ұйымдардың;

2) демалыс және мереке күндерін қоспағанда, сағат 8-ден 20-ға дейін жұмыс істейтін амбулаториялық жағдайларда медициналық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымдардың құрамында ұйымдастырылады.

Травмпункте жеке кіреберіс бар, пандуспен жабдықталған және мынадай үй-жайлар жиынтығы:

тіркеу бөлімі;

күту залы;

дәрігерлік қабылдау үшін кабинет;

операциялық;

таңу бөлмесі;

гипс салу үшін кабинет (гипстік бөлме);

егу бөлмесі;

емшара бөлмесі;

рентгенологиялық кабинет (ол болмаған кезде пациентті зерттеп-қарау травматологиялық пункті орналасқан денсаулық сақтау ұйымының рентгенологиялық кабинетінде жүргізіледі);

травмпункт меңгерушісінің кабинеті;

ординаторлық;

мейіргерлік;

инвентарлық кабинет;

аға мейіргер кабинеті бар.

Травмпункт 2-қосымшаға сәйкес медициналық бұйымдармен қамтамасыз етіледі.

Кезек күттірмейтін травматологиялық көмекке жүгінген пациенттің тұрғылықты жеріне қарамастан көрсетіледі.

Травмпункте кезек күттірмейтін медициналық көмек көрсету үшін мынадай жай-күйлер көрсетілімдер болып табылады:

сіңірлердің, бұлшықеттердің, нерв діңінің және ірі тамырлардың зақымдануынсыз жұмсақ тіндерінің инфекция түспеген жараларында, зардап шеккен адамның жалпы қанағаттанарлық жағдайында;

қол-аяқтың жұмсақ тіндерінің, кеуденің, омыртқа бағанының соғылуы;

жұмсақ тіндердің соғылуы, гемартрозбен асқынбаған буындардың байламдың аппаратының созылуы;

қолдардың, саусақтары мен аяқ бастары буындарының травматикалық шығып кетуі (наркозды қажет етпейтін балаларда);

өкпеқабы зақымданбай қабырғалардың жеке сынулары;

сүйектердің жабық сынулары (ығысусыз немесе репозиция мен ұстап қалынатын сынықтардың ығысуымен, балаларда ығысусыз, наркозды талап етпейтін сынуларда ғана);

балалардың сынықтарын қоспағанда, амбулаториялық жағдайда кейіннен

емдеумен және байқаумен, жабық репозицияға және сыммен бекітуге берілетін сынулар;

амбулаториялық жағдайда алып тастауға болатын жұмсақ тіндердің бөгде денелері;

алақан-фалангалық буындар деңгейінде экзартикуляцияны талап етпейтін бір-екі саусақ фалангаларының жарақаттық ампутациясы;

жергілікті тіндермен тері пластикасын талап ететін, бірақ стационарлық емдеуге жатпайтын жұмсақ тіндердің ақауы бар жаралар;

балалардың сіңірлерінің зақымдануын қоспағанда, стационарлық емдеуге жатпайтын саусақ басы және (немесе) аяқ басы саусақтарының сіңір зақымданғаны бар жаралар;

зақымданудың жасы мен тереңдігін ескере отырып, балаларда хирургиялық араласуды қажет етпейтін шектеулі күйіктер (дене бетінің 5 %-нан аз).

Жарақат алған пациент (ересек, бала) жарақат алған сәттен бастап 3 (үш) тәулікке дейін травмпунктке жүгінеді және (немесе) жедел медициналық жәрдем арқылы түседі. Травмпунктке жәбірленушінің жалпы жағдайы, травматологиялық-ортопедиялық мәртебесі бағаланады, қажетті зертханалық және аспаптық зерттеулер жүргізіледі, кезек күттірмейтін медициналық көмек көрсетіледі.

Пациентке көрсетілімдер бойынша кезек күттірмейтін медициналық көмек көрсетілгеннен кейін пациент мамандандырылған медициналық көмек алу үшін бейінді стационарға жіберіледі.

Ескерту. 49-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Денсаулық сақтау министрінің 27.10.2023 № 156 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

50. Өңірлердірудің екінші деңгейіндегі медициналық ұйымдарда:

1) стационарлық жағдайда халыққа травматологиялық және ортопедиялық көмек көрсету;

2) зертханалық және аспаптық диагностиканы және саралау диагностикасын жүргізу;

3) стационарлық жағдайда көптеген және жанамаласқан жарақаттармен пациенттерді оңалтудың бірінші және екінші кезеңдерін өткізу;

4) көптеген және қосарласқан жарақаттар кезінде емдеу-диагностикалық жұмыстың сапасын арттыру және ауруханадағы өлімді төмендету бойынша іс-шараларды әзірлеу және өткізу;

5) профилактикалау, диагностикалау, емдеудің және пациенттерді оңалтудың жаңа тиімді әдістерін жүйелі меңгеру және практикаға енгізу;

б) еңбекке уақытша жарамсыздық сараптамасын жүзеге асыру;

51. Өңірлендірудің үшінші деңгейіндегі медициналық ұйымдарда травматологиялық көмек Халыққа стационарды алмастыратын және стационарлық жағдайларда мамандандырылған көмек, оның ішінде ЖТМК көрсетуді қамтиды.

Үшінші деңгейдегі медициналық ұйымдарда күрделіліктің барлық санаттарына жедел араласулар жүргізіледі.

Өңірлендірудің екінші және үшінші деңгейлеріндегі медициналық ұйымдардың мамандары көрсетілімдер бойынша консультациялық көмек көрсетеді (оның ішінде қашықтықтан консультациялар), сондай-ақ пациенттің ауырлығы мен клиникалық жағдайына байланысты пациентті медициналық авиация желісі бойынша жоғары деңгейдегі медициналық ұйымға ауыстыру туралы шешім қабылдайды.

52. Өңірлендірудің бірінші, екінші және үшінші деңгейлеріндегі медициналық ұйымдарда тиісті материалдық-техникалық жарақтандырылуы және мамандардың біліктілігі (сертификатталуы) болған кезде 3-қосымшаға сәйкес тізбеде бар барлық операциялық араласулар жүргізіледі.

Ескерту. 52-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Денсаулық сақтау министрінің 27.10.2023 № 156 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

6-тарау. Күйігі бар пациенттерге медициналық көмек көрсету тәртібі

Ескерту. 6-тараумен толықтырылды – ҚР Денсаулық сақтау министрінің 27.10.2023 № 156 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

53. Күйік кезінде медициналық көмек:

1) амбулаториялық жағдайларда және хирургиялық емдеуді қажет етпейтін дене бетінің 10 %-ға дейін (балаларда – дене бетінің 5 %-ға дейін) зақымдану аймағы бар I-II дәрежелі күйіктердің профилактикасы, диагностикасы, емдеу жөніндегі іс-шараларды, күйіктен кейінгі тыртық деформациялар мен тіндердің ақаулары бар пациенттерді медициналық оңалтуды қамтиды;

2) стационарды алмастыратын және стационарлық жағдайларда және диагностиканың арнайы әдістері мен медициналық технологияларды қолдануды қажет ететін күйіктерді, күйік ауруын және оның асқынуларын, күйіктен кейінгі тыртық деформацияларын және тіндердің ақауларын диагностикалау, емдеу, оңалту жөніндегі іс-шараларды қамтып көрсетіледі.

54. Стационарлық жағдайда күйіктері бар пациенттерді емдеу үшін бірінші деңгейдегі өңірлік медициналық ұйымдардың хирургиялық бөлімшелерінің құрамында күйік (комбустиологиялық) төсектері, екінші және үшінші деңгейдегі өңірлік медициналық ұйымдардың құрамында күйік бөлімшелері (орталықтары) ұйымдастырылады.

55. Күйік бөлімі мынадай функцияларды орындайды:

1) күйік, электрден жарақаттану, күйіктен кейінгі тыртық деформациясы және тіндердің ақаулары кезінде комбустиология бейіні бойынша мамандандырылған, оның ішінде жоғары технологиялық медициналық көмек көрсету;

2) күйігі бар пациенттерді динамикалық байқау;

3) күйік ауруының асқынуын емдеу;

4) медициналық оңалту бойынша кешенді іс-шаралар жүргізу;

5) күйіктерді диагностикалау және емдеу мәселелері бойынша басқа медициналық ұйымдардың мамандарына консультациялық көмек көрсету;

6) күйік және күйік салдары, күйік аурулары бар пациенттерді емдеу кезінде медициналық ұйымдар арасындағы сабақтастықты қамтамасыз ету;

7) күйік кезінде медициналық көмек көрсетуді жетілдіру мәселелері бойынша медициналық ұйымдармен ұйымдастыру-әдістемелік жұмыс;

8) күйік жарақатын талдау және оның профилактикасы бойынша ұсыныстар әзірлеу

;

9) консультацияларды ұйымдастыру және өткізу және (немесе) консилиумына қатысу, оның ішінде қашықтықтан медициналық қызметтерді қолдану;

10) есепке алу және есептік құжаттаманы жүргізу.

56. Мамандандырылған медициналық көмек көрсету үшін, оның ішінде күйік орталығында (бөлімшесінде) ЖТМҚ қолдана отырып медициналық көрсетілімдер мыналар болып табылады:

дене бетінің 15 % зақымдану аумағымен I-II дәрежелі күйіктер (балаларда дене бетінің 5 %);

I-II, IIIA дәрежелі күйіктер, зақымдану аумағы дене бетінің 10 %-дан аз (балаларда дене бетінің 5 %-дан аз) ерекше орналасқан (бас, бет, оның ішінде көру ағзасының күйіктерімен қатар), қол, аяқ, бұтарасы, жыныс мүшелері, мойын және ірі буындар аумағы), асқынулардың немесе қосарласқан патологияның болуы;

аумағы мен орналасуына қарамастан IIIB-IV дәрежелі күйіктер;

жүрек бұлшықетінің бұзылуы және есін жоғалту анамнезі бар электрлік жарақаттану салдарынан болған терінің күйіктері;

химиялық заттардың әрекетінің салдарынан болған терінің күйіктері;

ингаляциялық жарақаттан болған күйіктер;

I-II-III дәрежелі термиялық және химиялық күйіктер, дене бетінің 30 % зақымдану және әртүрлі аумағында орналасқан, оның ішінде ингаляциялық жарақатпен және ауыр инфекциялық асқынулардың (пневмония, сепсис) дамуымен болған;

радиациялық күйіктер (оның ішінде сәулелік терапиядан кейін);

күйіктен кейінгі тыртық деформациялары және әртүрлі орналасқан тіндердің ақаулары;

трофикалық ойықжаралар және әртүрлі этиологиялардың жарақаттары соның ішінде тері ақауын жабу үшін жауыржаралар;

жарақаттан кейінгі тыртық деформациясы және әртүрлі орналасқан тіндердің ақаулары;

кезеңдік реконструктивті-пластикалық операцияларды қажет ететін әртүрлі аумағында орналасқан күйіктен кейінгі тыртық деформациялары мен тіндердің ақаулары.

57. II - III дәрежелі күйігі бар пациенттер дене бетінің 20 %-дан асқан, III дәрежелі күйіктері бар ересектердегі дене бетінің 10 %-дан асқан, II-III дәрежелі күйіктері дене бетінің 10 %-дан асқан, III дәрежелі күйік шоқының дамуы кезінде балалардағы дене бетінің 5 %-дан асқан, тыныс алу функциясы жеткіліксіздігінің дамуымен ингаляциялық жарақаттар, өмірге қауіп төндіретін басқа да жағдайлармен қосарласқан жүрек-қан тамырлары функциясы жеткіліксіздігінің дамуымен электрлік жарақат алған салдары кезінде пациенттер анестезиология және реанимация бөлімшелеріне жіберіледі

Өмірге қауіп төндіретін жағдайлар жойылғаннан кейін пациенттер медициналық ұйымның күйік орталығына (бөлімшесіне) ауыстырылады (тасымалданады).

Қазақстан Республикасында
травматологиялық және
ортопедиялық көмек көрсетуді
ұйымдастыру стандартына
1-қосымша

Травматологиялық және ортопедиялық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымдарының ұсынылатын штат саны

Ескерту. 1-қосымша жаңа редакцияда – ҚР Денсаулық сақтау министрінің 27.10.2023 № 156 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Амбулаториялық жағдайларда медициналық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымдарында 20 мың тұрғынға шаққанда 1 (бір) травматолог-ортопед лауазымы белгіленеді. Травматолог-ортопед дәрігерінің 1 (бір) лауазымына 2 (екі) мейіргер лауазымы, 1 (бір) таңғыш мейіргер лауазымы белгіленеді.

Стационарлық жағдайларда травматологиялық және ортопедиялық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымдарында:

1) травматологиялық бөлімде:

бөлім меңгерушісі – 20 төсекке 1 (бір) лауазым;

травматолог-ортопед – 10 төсекке 1 (бір) лауазым;

нейрохирург – 0,5 лауазым (политравма бөліміне);

хирург – 0,5 лауазым (политравма бөліміне);

Шұғыл көмек көрсету үшін тәулік бойы 1 (бір) постқа травматолог-ортопед немесе тиісті даярлықтан өткен хирург 4,75 лауазымы белгіленеді.

Тәулік бойы 1 (бір) постқа 10 төсекке мейіргердің кемінде 4,75 лауазымы белгіленеді.

Таңу мейіргерінің лауазымы 20 төсекке кемінде 1 (бір) лауазым, 20 төсекке кемінде 1 (бір) емшара мейіргері, 10 төсекке кемінде 1 (бір) операциялық мейіргердің лауазым есебінен белгіленеді. Операциялық аға мейіргердің лауазымы операциялық мейіргерлері мен таңу бөлмесінің мейіргерлерінің кемінде 3 лауазымы болған кезде белгіленеді.

2) ортопедиялық бөлімде:

бөлім меңгерушісі – 20 төсекке 1 (бір) лауазым;

травматолог-ортопед – 10 төсекке 1 (бір) лауазым;

тәулік бойы 1 (бір) постқа 10 төсекке мейіргердің 4,75 лауазымы белгіленеді.

Таңу мейіргердің лауазымы 20 төсекке кемінде 1 (бір) лауазым, 20 төсекке кемінде 1 (бір) емшара мейіргері, 10 төсекке кемінде 1 (бір) операциялық мейіргердің лауазым есебінен белгіленеді. Аға операциялық мейіргердің лауазымы таңу бөлмесінің

операциялық мейіргерлері мен мейіргерлерінің кемінде 3 лауазымы болған кезде белгіленеді.

Күйік орталығында (бөлімшеде):

меңгеруші – 16 төсекке 1 лауазым;

травматолог-ортопед немесе хирург – 8 төсекке 1 лауазым;

травматолог-ортопед немесе хирург шұғыл көмек көрсету үшін – 4,75 лауазым;

офтальмолог-дәрігер – 0,5 лауазым:

аға мейіргер - 1 лауазым:

емшара кабинетінің мейіргері – 2 лауазым;

палаталық мейіргері (пост) – 16 төсекке 7 лауазым;

таңғыш мейіргері – кемінде 2 лауазым;

кіші медициналық персонал (санитарлар) – 16 төсекке 9,5 лауазым;

науқас күтімі бойынша кіші мейіргері – кемінде 1 лауазым.

Травматологиялық пункттің штат саны:

бөлім меңгерушісі – 1 лауазым;

аға мейіргер – 1 лауазым;

егу мейіргері – 1 лауазым;

шаруашылық бикесі – 1 лауазым;

Травматолог-ортопедтер, операциялық мейіргер, кезек күттірмейтін көмек көрсету жөніндегі мейіргерлер, кіші медициналық персонал лауазымдарының саны жүктеме ескеріле отырып айқындалады.

Жүктеме өткен жылғы орташа статистикалық деректер бойынша анықталады.

Жүктеме кезінде тәулігіне 60 жүгіну:

травматолог-ортопед – 4,75 лауазым;

жедел жәрдем мейіргері – 4,75 лауазым;

шаруашылық бикесі – 1 лауазым;

кіші медициналық персонал (санитарлар) – 4,75 лауазым;

жүктеме кезінде тәулігіне 60-тан астам жүгіну:

травматолог-ортопед – 9,5 лауазым;

операциялық мейіргері – кемінде 1 лауазым;

кезек күттірмейтін көмек жөніндегі мейіргері – кемінде 1 лауазым;

кіші медициналық персонал (санитарлар) – 9,5 лауазым.

Қазақстан Республикасында
травматологиялық және
ортопедиялық көмек көрсетуді
ұйымдастыру стандартына
2-қосымша

Травматологиялық және ортопедиялық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымдарын ұсынылатын медициналық бұйымдармен жарақтандыру

7.	Жылжымалы көлеңкесіз шам	+	+	+	+	+	+
8.	Бұрыш өлшегіш	-	-	+(-)	+	+	+
9.	Негатоскоп	+(-)	-	+	+	+	+
10.	Стерильденген құралдарды сақтауға арналған камера	-	-	+(-)	+(-)	+(-)	+
11.	Алғашқы хирургиялық өңдеуге арналған құралдар жиынтығы	-	-	-	-	-	+
12.	Сіңірлерге тігіс салуға арналған құралдар жиынтығы	+(-)	+(-)	+	+	+	+
13.	Гипс таңғыштар қоюға және оларды шешіп алуға арналған жиынтық	+	+	+	+	+	+
14.	Қаңқаны созуға (керуге) арналған Беллер шинасы	+	+	+	+	+	+
15.	Жақтау (Балканский)	+	+	+	+	+	+
16.	Медициналық электробұрғы жиынтығы	-	+	+	+	+	+
17.	Қаңқаны созуға (керуге) арналған жиынтық (спицалар,	+	+	+	+		+

	қапсырмала р, леска, салмақты зат)					+	
18.	Жылжымал ы рентген аппараты	-	+	+	+	+	+
19.	Функциялы қ төсектер	+	+	+	+	+	+
20.	Ультрадыб ыстық диагностика жасауға арналған аппарат	-	+	+	+	+	+
21.	Өкпеге жасанды желдететін аппарат	+	+	+	+	+	+
22.	Наркоздық- тыныс алу аппараты	+	+	+	+	+	+
23.	Операциял ы қ рентген-нег ативті эмбебап үстел	+	+	+	+	+	+
24.	Моно-бипол ярлық коагулятор	+	+	+	+	+	+
25.	Ересектерге арналған травмотолог иялық операциялы қ құралдар жиынтығы	-	+(-)	-	+	+	+
26.	Сүйектүстіл і к , кортикалық остеосинтез ге арналған импланттар жиынтығы	-	-	+	+	+	+
27.	Ортанжілікт ің ішкі остеосинтез іне арналған импланттар және	+	-	+	+		+

	оларды орналастыруға арналған құралдар					+	
28.	Үлкен жіліншіктің ішкі остеосинтезіне арналған импланттар және оларды орналастыруға арналған құралдар	-	-	+	+	+	+
29.	Тоқпанжіліктің ішкі остеосинтезіне арналған импланттар және оларды орналастыруға арналған құралдар	-	-	+	+	+	+
30.	Ортанжіліктің остеосинтезінің сырттай бекітетін спицалы және сымөзекті (стерженьді) аппараттар жиынтығы	-	-	+	+	+	+
31.	Жіліншік остеосинтезінің сырттай бекітетін спицалы және сымөзекті (стерженьді) аппараттар жиынтығы	-	-	+	+	+	+
	Тоқпанжілік остеосинтезінің сырттай бекітетін						

32.	спицалы және сымөзекті (стерженьді) аппараттар жиынтығы	-	-	+	+	+	+
33.	Білек остеосинтезін сырттай бекітетін спицалы және сымөзекті (стерженьді) аппараттар жиынтығы	-	-	-	-	-	+
34.	Жамбассүйек остеосинтезін сырттай бекітетін спицалы және сымөзекті (стерженьді) аппараттар жиынтығы	-	+(-)	+	+	+	+
35.	Ірі буындарды эндопротездеге уге арналған әртүрлі типті және өлшемді эндопротездер жиынтығы	-	-	-	+	+	+
36.	Кіші буындарды эндопротездеге уге арналған әртүрлі типті және өлшемді эндопротездер жиынтығы	-	-	-	+	+	+
	Балаларға арналған операциялық						

37.	травматологиялық аспаптар жиынтығы	-	-	-	+	+	+
38.	Бассүйек трепанациясына арналған нейрохирургиялық жиынтық	-	-	-	-	+	+
39.	Омыртқа бағанына операциялар жасауға арналған жиынтық	-	-	-	+	+	+
40.	Сүйектерді өңдеуге арналған жиынтық	-	-	-	-	-	+
41.	Ересектерге ортопедиялық операциялар жасауға арналған хирургиялық аспаптар жиынтығы	-	-	-	-	-	+
42.	Балаларға ортопедиялық операциялар жасауға арналған хирургиялық аспаптар жиынтығы	-	-	-	-	-	+
43.	Электрондық оптикалық түрлендіргіші (С-доғасы) бар рентген аппараты	-	+(-)	-	+	+	+
44.	Кіші және ірі буындарға арналған артроскопия	-	-	-	-	-	+

	лық тірек, жиынтығым ен бірге					+	
45.	Компьютер лік томограф	-	-	-	+	+	+
46.	Магнитті-ре зонансты томограф	-	-	-	-	-	+
47.	Эхоэнцефал ограф	-	-	+	+	+	+
48.	Алғашқы хирургиялы қ өңдеуге арналған пульс лаваж жүйесі	-	-	+	+	+	+
49.	Дерматом	-	-	-	+	+	+
50.	Аэротерапи ялық флюидизац иялық құрылғы (к үйікке қарсы төсек)	-	-	-	-	-	+
51.	Механотера пиялық аппарат (т ұрақты пассив қимылдар үшін)	-	-	-	-	+	+
52.	Өртүрлі диаметрлі сымдар жиынтығы	-	+	+	+	+	+

Күйік орталығын жарактандыру

№	Жарактандырудың атауы (жабдықтар)	Қажетті саны, дана
1.	Мейіргердің жұмыс орны	1
2.	Функционалды хирургиялық кереует	16
3.	Кереует жанындағы үстел (тумбочка)	20
4.	Көлеңкесіз медициналық жылжымалы шам	2
5.	Таңу үстелі	1
6.	Аспаптық үстел	3
7.	Дәрілік препараттарды сақтауға арналған тоңазытқыш	3
8.	Ұзақ жатқаннан терінің ойылуына қарсы матрас	4

9.	Шағын хирургиялық аспаптар жиынтығы	5
10.	Палаталардағы пациенттерді жылытуға арналған жүйе (жылу көрпесі)	4
11.	Операциялық үстелдегі пациенттерді жылыту жүйесі (термотұрақтандыру матрацы)	1
12.	Сұйықтандыратын күйікке қарсы кереует	3
13.	Торы бар функционалды күйік төсегі	2
14.	Рециркуляциялық үлгідегі ауаны зарарсыздандыру кондырғысы	12
15.	Тері трансплантаттарын алуға арналған аппарат:	
	Қайтару-түсіру	2
	дисктік	2
16.	Торлы тері трансплантаттарын дайындауға арналған аппарат	4
17.	Жұмсақ тіндерді кесуге және ұсақ тамырларды коагуляциялауға арналған электрхирургиялық аппарат	1
18.	Тұтқалар жиынтығы бар ультрадыбыстық кавитацияға арналған аппарат	1
19.	Байланыссыз газ аргон плазмалық коагуляцияға арналған аппарат	1
20.	Жараларды емдеуге арналған теріс қысым аппараты	4
21.	Сүйектерді өңдеуге арналған электрхирургиялық аспаптар жиынтығы (бұрғылау, осцилляторлық ара, трепан)	1
22.	Портативті рентген аппараты	1
23.	Ультрадыбыстық ингаляцияға арналған аппарат	2
24.	Қоларба душы	2
25.	Ұзақ мерзімді энтеральды қоректендіруге арналған сорғылар	3
26.	Хирургиялық электр сорғы	2
27.	Ұзақ көктамыршілік инфузиялардың көлемі мен режимін автоматты түрде ұстап тұруға арналған аспап (инфузиялық сорғы)	4
28.	Ұзақ көктамыршілік инфузиялардың көлемі мен режимін автоматты түрде ұстап тұруға арналған аспап (шприцтік мөлшерлегіш)	4

Қазақстан Республикасында
травматологиялық және
ортопедиялық көмек көрсетуді
ұйымдастыру стандартына
3-қосымша

Тірек-қимыл аппараты аурулары және жарақаттары бар пациенттерге медициналық көмекті өңірлендіруді ескере отырып диагностикалық және емдеу іс-шараларының тізбесі

Ескерту. 3-қосымшамен толықтырылды – ҚР Денсаулық сақтау министрінің 27.10.2023 № 156 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

№	Медициналық қызметтер	Деңгейлер					
		1			2		3
		Дәрігерлік амбулатория, травматолог және ортопед кабинеті,	Травматологиялық пункт	Хирургиялық бөлімшесі бар аудандық аурухана	Травматологиялық бөлімшесі бар көпбейінді ауданаралық аурухана	Травматологиялық бөлімшесі бар қалалық аурухана	Көп бейінді облыстық ауруханалар, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың көп бейінді қалалық, ауруханалары, бейіні бойынша денсаулық сақтау саласындағы ғылыми ұйымдар
1.	Қанның жалпы клиникалық талдаулары	+	-	+	+	+	+
2.	Несептің жалпы клиникалық талдаулары	+	-	+	+	+	+
3.	Қанның биохимиялық талдаулары (көрсетілімдер бойынша)	+(-)	-	+(-)	+	+	+
4.	АИТВ, вирустық гепатит маркерлеріне және т.б. зерттеу (көрсетілімдер бойынша)	+(-)	-	+(-)	+	+	+
	Қан тобын және						

5.	резус-фактордың анықтау	+(-)	-	+	+	+	+
6.	Микрореакция	+(-)	-	+	+	+	+
7.	Бассүйек пен тірек-қимыл аппаратын рентгенологиялық зерттеу	+	+	+	+	+	+
8.	Ультрадыбыстық зерттеу (көрсетілімдер бойынша)	-	-	+(-)	+	+	+
9.	Электрокардиографиялық зерттеу (көрсетілімдер бойынша)	+(-)	-	+	+	+	+
10.	Компьютерлік томография (көрсетілімдер бойынша)	-	-	+(-)	+(-)	+(-)	+
11.	Магнит-резонанстық томография (көрсетілімдер бойынша)	-	-	-	-	-	+
12.	Шокқа қарсы негізгі және реанимациялық терапия	+(-)	+(-)	+	+	+	+
13.	Уақытша тасымалдау иммобилизациясын салу (Шанс жағасы, баспалдақ)	+	+	+	+		+

	шинасы, тығыз таңғыш)					+	
14.	Травматика лық буындарды жабық түрде түзету	+	+	+	+	+	+
15.	Сүйек сынықтары ның жабық бір реттік репозицияс ы	+	+	+	+	+	+
16.	Буын блокадасын жою, менискіні түзету	-	+	+	+	+	+
17.	Жараларды алғашқы хирургиялы қ өңдеу	+	+	+	+	+	+
18.	Аяқ-қолдар дың ашық сынуына АХӨ	+	+(-)	+	+	+	+
19.	Саусақтард ың экстенсорл ы сіңірінің тігісі	+	+	+	+	+	+
20.	Бастапқы позициядан кейін 10 тәуліктен кешіктірмей , қайта орналастыр уға және қайта ығыстыру кезінде ұстап қалуға болатын сынықтард ың қайта репозициял ары	-	+	+	+	+	+

21.	Гипс таңғыштары н салу	+	+	+	+	+	+
22.	Тіндерден бөгде затты алып тастау	+	+	+	+	+	+
23.	Буындар пункциясы	+	+	+	+	+	+
24.	Саусақтың тұқылын қалыптастыру	+	+	+	+	+	+
25.	Тері пластикасы	-	+(-)	-	+	+	+
26.	Қаңқалық созылуларды салу	-	-	+	+	+	+
27.	Бір немесе екі бекітетін инелерді алып тастау	+	-	+	+	+	+
28.	Сыртқы бекіту аппараттары мен сынықты тұрақтандыру	-	-	+	+	+	+
29.	Сыртқы бекіту аппаратындағы инені немесе өзекшені қайта тексеру	-	-	+	+	+	+
30.	Наркозды талап етпейтін сыртқы бекіту аппараттары н бөлшектеу	-	-	+	+	+	+
31.	Өмірлік көрсетілімдері бойынша-кеші және ішкі қуысы ағзаларыны	-	-	+	+		+

	ң зақымдануы кезінде хирургиялы қ араласу					+	
32.	Өмірлік көрсеткіште р і бойынша-ба с сүйегінің декомпресс иялық трепанацияс ы және (немесе) трепанацияс ы	-	-	+	+	+	+
33.	Түзету остеотомияс ы	-	-	-	-	-	+
34.	Буындардағ ы , байламдард ағы және сіңірлердегі операцияла р	-	+(-)	+	+	+	+
35.	Сүйек асты остеосинтез і	-	-	-	+	+	+
36.	Интрамедул лярлық остеосинтез	-	-	-	+	+	+
37.	Остеосинтез ді блоктау	-	-	-	+	+	+
38.	Артроскопи ялық операцияла р	-	-	-	-	+	+
39.	Буындарды ң эндопротезі	-	-	-	+	+	+
40.	Кеуде куысының деформация сы кезіндегі операцияла р	-	-	-	-	-	+
	Омыртқа бағаны, жамбас						

41.	жарақаттар ы мен аурулары кезіндегі операцияла р	-	-	-	-	-	+

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК